Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/1010

2025 2 12

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS REKOMENDACIJA

2024 m. gruodžio 3 d.

kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo

(ESRB/2024/7)

(C/2025/1010)

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS BENDROJI VALDYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą ([1]), ypač į jos IX priedą,

atsižvelgdama į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo ([2]), ypač į jo 3 ir 16–18 straipsnius,

atsižvelgdama į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB ([3]), ypač į jos VII antraštinės dalies 4 skyriaus I skirsnį,

atsižvelgdama į 2011 m. sausio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos sprendimą ESRV/2011/1, kuriuo patvirtinamos Europos sisteminės rizikos valdybos darbo tvarkos taisyklės ([4]), ypač į jo 18–20 straipsnius,

kadangi:

(1) siekiant užtikrinti nacionalinių makroprudencinės politikos priemonių veiksmingumą ir nuoseklumą, pagal Sąjungos teisę reikalaujamą pripažinimą svarbu papildyti savanorišku abipusiškumu;

(2) Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacijoje ESRV/2015/2 ([5]) nustatyta makroprudencinės politikos priemonių savanoriško abipusiškumo sistema siekiama užtikrinti, kad visos vienoje valstybėje narėje aktyvuotos pozicijomis grindžiamos makroprudencinės politikos priemonės būtų abipusiškai taikomos kitose valstybėse narėse;

([1]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3.
([2]) OL L 331, 2010 12 15, p. 1.
([3]) OL L 176, 2013 6 27, p. 338.
([4]) OL C 58, 2011 2 24, p. 4.
([5]) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 97, 2016 3 12, p. 9).

(3) Europos ekonominės erdvės (EEE) jungtinio komiteto sprendimu Nr. 79/2019 ([6]) nuo 2020 m. sausio 1 d. į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas) įtraukta Direktyva 2013/36/ES ir Reglamentas (ES) Nr. 575/2013. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/338 ([7]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/558 ([8]), kuriais nustatyti reikšmingi Direktyvos 2013/36/ES ir Reglamento (ES) Nr. 575/2013 pakeitimai, buvo įtraukti į EEE susitarimą atitinkamai EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 213/2021 ([9]) ir EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 145/2021 ([10]). Direktyva (ES) 2021/338 ir Reglamentas (ES) 2021/558 dabar taikomi Norvegijoje;

(4) 2024 m. rugpjūčio 29 d. Finansdepartementet (Norvegijos finansų ministerija), veikianti kaip paskirtoji institucija Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais, informavo Europos sisteminės rizikos valdybą (ESRV) apie savo ketinimą iš naujo nustatyti anksčiau galiojusią sisteminės rizikos rezervo (SyRB) normą ir išlaikyti tą patį 4,5 % normos dydį, taikomą visoms Norvegijoje esančioms pozicijoms. Priemonė buvo taikoma nuo 2020 m. gruodžio 31 d. ir dabar ją rekomenduojama abipusiškai taikyti pagal Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ([11]). Tą pačią dieną Finansdepartementet pranešė ESRV apie savo ketinimą reikalauti, kad tam tikros įstaigos išlaikytų „kitų sisteminės svarbos įstaigų“ (O-SII) 1 lygio nuosavo kapitalo sisteminės rizikos rezervą pagal Direktyvos 2013/36/ES 131 straipsnį;

(5) vėliau, t. y. 2024 m. rugsėjo 26 d., Finansdepartementet pateikė prašymą ESRV rekomenduoti abipusiškai taikyti SyRB normą konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 straipsnio 5 dalį. Pati makroprudencinės politikos priemonė lieka nepakitusi;

(6) 2024 m. spalio 7 d. ESRV priėmė Europos sisteminės rizikos valdybos nuomonę ESRV/2024/6 ([12]), kurioje nurodė, kad, jos nuomone, kaupiamoji SyRB ir O-SII rezervo norma yra tinkama ir veiksminga siekiant sumažinti kiekvienos kredito įstaigos, kuriai taikomos šios dvi priemonės, nustatytą riziką;

(7) Rekomendacijoje ESRV/2015/2 su pakeitimais, padarytais ESRV Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2017/4 ([13]), rekomenduojama, kad atitinkama institucija, aktyvuojanti makroprudencinę politikos priemonę, teikdama ESRV prašymą dėl abipusiškumo, turėtų pasiūlyti didžiausią reikšmingumo ribą, kurios nepasiekus konkretaus finansinių paslaugų teikėjo pozicija, susijusi su nustatyta makroprudencine rizika jurisdikcijoje, kurioje veiklą vykdanti institucija taiko makroprudencinę priemonę, galėtų būti laikoma nereikšminga. ESRV gali rekomenduoti kitą ribą, jei mano, kad tai būtina. SyRB abipusiškumui nustatyta reikšmingumo riba yra 5 mlrd. NOK pagal riziką įvertintų pozicijų suma, kuri atitinka maždaug 0,16 % visų Norvegijoje informaciją teikiančių kredito įstaigų pagal riziką įvertintų pozicijų ([14]);

([6]) 2019 m. kovo 29 d. EEE jungtinio komiteto sprendimas Nr. 79/2019, kuriuo iš dalies keičiamas EEE susitarimo IX priedas (Finansinės paslaugos) [2019/2133] (OL L 321, 2019 12 12, p. 170).

([7]) 2021 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/338, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2014/65/ES, kiek tai susiję su informacijos teikimo reikalavimais, produktų valdymu ir pozicijų apribojimais, ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/878, kiek tai susiję su jų taikymu investicinėms įmonėms, siekiant paskatinti atsigavimą nuo COVID-19 krizės (OL L 68, 2021 2 26, p. 14).

([8]) 2021 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/558, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, kiek tai susiję su pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos patikslinimais siekiant paskatinti ekonomikos atsigavimą nuo COVID-19 krizės (OL L 116, 2021 4 6, p. 25).

([9]) 2022 m. liepos 8 d. EEE jungtinio komiteto sprendimas Nr. 213/2022, kuriuo iš dalies keičiamas EEE susitarimo IX priedas (Finansinės paslaugos) [2023/630] (OL L 85, 2023 3 23, p. 23).

([10]) 2024 m. birželio 12 d. EEE jungtinio komiteto sprendimas Nr. 145/2024, kuriuo iš dalies keičiamas EEE susitarimo IX priedas (Finansinės paslaugos) [2024/2433] (OL L 2024, 2024 10 3, p. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

([11]) 2023 m. kovo 6 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRB/2023/1, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarpvalstybinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 158, 2023 5 4, p.1).

([12]) 2024 m. spalio 7 d. Europos sisteminės rizikos valdybos nuomonė ESRB/2024/6 dėl Norvegijos pranešimų apie pakartotinį sisteminės rizikos rezervo nustatymą pagal 133 straipsnį ir pakartotinį O-SII rezervo nustatymą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų priežiūros 131 straipsnį, skelbiama ESRV interneto svetainėje www.esrb.europa.eu.

([13]) 2017 m. spalio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2017/4, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarpvalstybinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 431, 2017 12 15, p. 1).

([14]) 2023 m. kovo 6 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRB/2023/1, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarpvalstybinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 158, 2023 5 4, p. 1).

(8) makroprudencinių kapitalo reikalavimų, kuriuos konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai taiko kitų valstybių narių valdžios institucijos, abipusiškumas, neatsižvelgiant į tai, ar atitinkamos pozicijos turimos per patronuojamąsias įmones ar filialus, ar atsiranda dėl tiesioginio tarpvalstybinio skolinimo, riboja nutekėjimą ir reguliacinį arbitražą, šalina sisteminę riziką ir taip skatina bendrą makroprudencinės politikos veiksmingumą užtikrinant, kad padidėjusios rizikos klausimas būtų sprendžiamas ne tik SyRB nustačiusioje valstybėje narėje, bet ir kitose valstybėse narėse, kuriose bankų grupėms kyla tokia padidėjusi rizika. Todėl pripažinimu taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti, kad bankų grupės, kurioms kyla tokia sisteminė rizika, būtų pakankamai atsparios. Todėl makroprudenciniai kapitalo reikalavimai, kylantys iš sprendimo pripažinti kitų valstybių narių makroprudencines priemones, paprastai turėtų būti taikomi konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai;

(9) siekdamos pripažinti Finansdepartementet prašomą Norvegijos SyRB normą, atitinkamos kitos valstybės narės kompetentingos ir (arba) paskirtosios institucijos gali nustatyti SyRB normą pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnio 4 dalį ir 134 straipsnio 1 dalį;

(10) šis Rekomendacijos ESRV/2015/2 pakeitimas nedaro poveikio tolesniam rekomendavimui taikyti nacionalinių makroprudencinių priemonių, kurias Norvegijos institucijos aktyvavo 2022 m. gruodžio 31 d., abipusiškumą, kaip nustatyta Rekomendacijoje ESRV/2023/1. Dabartiniai Rekomendacijos ESRV/2015/2 daliniai pakeitimai, išskyrus SyRB abipusiškumą konsoliduotu, iš dalies konsoliduotu ir individualiu lygiu, yra redakcinio pobūdžio. Todėl įprastinis trijų mėnesių pereinamasis laikotarpis po šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* taikomas tik toms priemonėms arba jų pakeitimams, kurias nacionalinės institucijos nuspręs abipusiškai taikyti SyRB konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai;

(11) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Rekomendaciją ESRV/2015/2,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

DALINIAI PAKEITIMAI

Rekomendacijos ESRV/2015/2 priedas iš dalies keičiamas pagal šios rekomendacijos priedą.

Priimta Frankfurte prie Maino 2024 m. gruodžio 3 d.

ESRV bendrosios valdybos vardu
ESRV sekretoriato vadovas
Francesco MAZZAFERRO

PRIEDAS

Rekomendacijos ESRV/2015/2 priedas iš dalies keičiamas taip:

1) Norvegijai skirtos dalies skirsnio „I. Priemonių aprašymas“ 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Sisteminės rizikos rezervo norma yra 4,5 % ir taikoma visų Norvegijoje veiklos leidimą gavusių kredito įstaigų vidaus pozicijoms konsoliduotu, iš dalies konsoliduotu ir individualiu lygmeniu.“

2) Norvegijai skirtos dalies skirsnis „II. Abipusiškumas“ pakeičiamas taip:

„II. Abipusiškumas

5a. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti Norvegijos priemones Norvegijoje turimoms pozicijoms atitinkamai pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 straipsnio 1 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 5 dalį. Kadangi abipusiškai taikant sisteminės rizikos rezervą konsoliduotu, iš dalies konsoliduotu ir individualiu lygiu, kaip nurodyta Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2023/7 (*), atitinkamai institucijai gali prireikti priimti naują nacionalinę abipusiškumo priemonę arba iš dalies pakeisti esamas nacionalines priemones, kuriomis užtikrinamas Norvegijos sisteminės rizikos rezervo priemonės abipusiškumas, abipusiškumo priemonių įgyvendinimui taikomas įprastinis trijų mėnesių laikotarpis po Rekomendacijos ESRV/2023/1 paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5b. Atsižvelgiant į Finansdepartementet prašymą, rekomenduojama, kad atitinkamos institucijos Norvegijos sisteminės rizikos rezervo priemonę abipusiškai taikytų konsoliduotu, iš dalies konsoliduotu ir individualiu lygiu, nepaisant to, ar atitinkamos pozicijos laikomos patronuojamosiose įmonėse ar filialuose, ir ar jos atsiranda dėl tarpvalstybinio tiesioginio skolinimo.

6. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokių pačių makroprudencinės politikos priemonių, vadovaujantis C rekomendacijos 2 dalimi, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemones, kurias galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurių poveikis panašiausias į pirmiau nurodytų priemonių, kurias rekomenduojama abipusiškai taikyti. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama patvirtinti lygiavertes priemones, susijusias su sisteminės rizikos rezervo normos abipusiškumu, per tris mėnesius nuo Rekomendacijos ESRB/2024/7 paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

(*) Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.“

3) Norvegijai skirtos dalies skirsnio „III. Reikšmingumo riba“ 8 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) | sisteminės rizikos rezervui nustatyta reikšmingumo riba yra 5 mlrd. NOK pagal riziką įvertintų pozicijų suma, kuri atitinka maždaug 0,16 % visų Norvegijoje informaciją teikiančių kredito įstaigų pagal riziką įvertintų pozicijų. Visos patronuojamosiose įmonėse ar filialuose laikomos pozicijos arba pozicijos, kurios atsiranda dėl tarpvalstybinio tiesioginio skolinimo, turėtų būti įtrauktos apskaičiuojant pozicijas, kurios vertinamos atsižvelgiant į reikšmingumo ribą.“